

Cezhraničný rozvod v EÚ

Relevantné právne nástroje

1. Nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000 (Brusel II bis)
2. Nariadenie Rady (EÚ) č. 1259/2010, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca v oblasti rozhodného práva pre rozvod a právnu rozluku (Rím III)
3. Nariadenie Rady (ES) č. 4/2009 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti
4. Nariadenie (ES) č. 1206/2001 o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach
5. Dohovor o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní, výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa (uzavretý v Hagu 19. októbra 1996, ozn.č. 344/2002 Z.z.)
6. Dohovor o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí (uzavretý v Hagu 25. októbra 1980, ozn. č. 119/2001 Z.z.)

Právomoc podľa nariadenia Brusel II bis

- kapitola II, oddiel 1, článok 3
- obvyklý pobyt a štátna príslušnosť sú rovnocenné kritériá
- právomoc nemožno určiť iba na základe štátnej príslušnosti jedného z manželov
- právomoc môže mať súdy viacerých ČŠ
- voľba navrhovateľa/strán
- súdy musia skúmať právomoc

Určenie právomoci

- obvyklý pobyt manželov
- posledný obvyklý pobyt manželov, ak tam jeden z manželov stále býva
- obvyklý pobyt odporcu
- prípade spoločnej žiadosti obvyklý pobyt jedného z manželov
- obvyklý pobyt navrhovateľa, ak tam býval najmenej 1 rok bezprostredne pred podaním návrhu
- obvyklý pobyt navrhovateľa, ak tam býval najmenej 6 mesiacov bezprostredne pred podaním návrhu a je občanom tohto štátu (domocil v príp. UK a IE)

Určenie právomoci

- výlučná povaha právomoci v čl. 3, 4 a 5 v prípade odporcu/ manžela, ktorý má obvyklý pobyt v ČŠ EÚ alebo je štátnym príslušníkom ČŠ (domicil UK/IE)
- zostatková právomoc – ak žiadny súd nemá právomoc podľa ustanovení nariadenia, určí sa v súlade s vnútroštátnym právom; odporcu bez obvyklého pobytu v EÚ môže občan s pobytom v EÚ žalovať

Rozhodné právo

1. Nariadenie Rím III – posilnená spolupráca, bez SK
2. vnútroštátne právo ČŠ EÚ, ktorý sa nezúčastňuje posilnenej spolupráce
3. Právo štátu, ktorý nie je členom EÚ

Rozhodné právo

- rozhodnutie Rady 2010/405/EÚ, ktorým sa povoľuje posilnená spolupráca v oblasti rozhodného práva pre rozvod a rozluku medzi Belgickom, Bulharskom, Nemeckom, Španielskom, Francúzskom, Talianskom, Lotyšskom, Luxemburskom, Maďarskom, Maltou, Rakúskom, Portugalskom, Rumunskom a Slovinskom (od mája 2014 Litva) - SR nie je členským štátom

Rozhodné právo

- Obsah: Nariadenie Rady (EÚ) č. 1259/2010 z 20. 12. 2009, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca v oblasti rozhodného práva pre rozvod a rozluku

Voľba rozhodného práva podľa nariadenia Rím III

Podstatný čas voľby:

- Pri uzatváraní sobáša
- Počas manželstva
- Na konci manželstva

Rozhodné právo pri absencii voľby

- a) právny poriadok štátu obvyklého pobytu manželov v čase začatia konania alebo ak neexistuje,
- b) právny poriadok štátu posledného obvyklého pobytu manželov za predpokladu, že sa tento pobyt neskončil viac ako rok pred začatím konania, pokiaľ jeden z manželov stále býva v tomto štáte v čase začatia konania, alebo ak neexistuje,
- c) právny poriadok štátu, ktorého sú obidvaja manželia štátnymi príslušníkmi v čase začatia konania, alebo
- d) právny poriadok štátu konajúceho súdu

Rozhodné právo

§ 22 ZMPS

- **(1)** Zrušenie manželstva rozvodom sa spravuje právnym poriadkom štátu, občanmi ktorého sú manželia v čase začatia konania. Ak sú manželia príslušníkmi rôznych štátov, spravuje sa zrušenie manželstva rozvodom právnym poriadkom slovenským.
- **(2)** Ak by bolo potrebné podľa odseku 1 použiť cudzí právny poriadok, ktorý by zrušenie manželstva rozvodom nedovoľoval alebo len za okolností mimoriadne obťažných, avšak manželia alebo aspoň jeden z nich žije v Slovenskej republike dlhší čas, použije sa slovenské právo.
- **(3)** Tieto ustanovenia sa použijú i pri vyhlásení manželstva za neplatné alebo pri zistení, či tu manželstvo je alebo nie je.

Ďakujem za pozornosť.

Jana Vnuková
Ministerstvo zahraničných vecí
a európskych záležitostí
Slovenskej republiky
jana.vnukova@mzv.sk